

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm007958

Dane szczegółowe

Właściciel: **Marek.Ch**
Kraj: **Austria**
Okres historyczny: **brak danych**
Znaleziono: **kujawsko-pomorskie**
Materiał awersu: **pewter**
Materiał rewersu: **g.jednorodny**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **! Bez sygnatur wytwórcy**
Wytwórca: **! Bez sygnatur wytwórcy**
Średnica: **33.0 mm**
Typ uszka: **drut**
Rant: **●--**
Profil: **(- jednowarstwowy, wypukły**

Występujące elementy

Przeznaczenie

- cywilny/ozdobny

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-22 19:47**

Opis guzika btrm007958

Płaski, cywilny guzik ozdobny

© buttonarium.eu

Awers (płaski) przedstawia grawerowane zdobienia.

Ciekawostka

Grawerowany rysunek awersu mógł być wykonany ręcznie lub przy pomocy specjalnej maszyny - czegoś w rodzaju tokarki/szlifierki rotacyjnej. Stąd część guzików posiada rysunki o prostej i topornej kresce, a część została wykonana bardzo starannie, precyzyjnie, czasami wręcz finezyjnie. W przypadku maszynowego wykonania były dwie możliwości: guzik był mocowany do nieruchomego uchwytu, a poruszało się tylko narzędzie grawerujące lub odwrotnie: umieszczano nieruchomo ostrze, a względem niego poruszała się specjalnie umocowany guzik. Pewna dokładna powtarzalność niektórych wzorów może świadczyć o tym że, do wykonywania tego typu zdobień na guzikach wykorzystywano coś na wzór szablonów.

Motywy występujące na guzikach tego rodzaju można podzielić na kilka grup:

- guziki z motywami wzorowanymi na sztuce celtyckiej, czyli głównie motywy zwierząt występujących w mitologii celtyckiej (dziki, konie, jelenie, byki i niedźwiedzie),
- guziki z motywami solarnymi (*solaris* – łac.: słoneczny), czyli prastare i bardzo pierwotne wyobrażenia tarczy słonecznej,
- guziki z motywami różnego rodzaju rozet (wielo-, najczęściej parzysto- ramiennych gwiazd), które najprawdopodobniej wywodzą się również z motywów solarnych,
- guziki z motywami ludycznymi, takimi jak ornamenty florystyczne (*Flora* – z łac.: rzymska bogini kwiatów),
- guziki z motywami regularnie powtarzających się elementów graficzno-geometrycznych typu: kropka, kreska, krzywa, kwadrat, trójkąt, okrąg itp. - tworzące złożone kompozycje o charakterze solarnym lub florystycznym,
- guziki przedstawiające różne zawody (rolnik, kowal, itd.),

Do tej grupy guzików należy również zaliczyć guziki surowe, czyli bez żadnych ornamentów, a posiadające podobną budowę jak wspomniane powyżej oraz wykonane z tego samego materiału.

UWAGA: Część guzików tego typu posiadała na środku awersu charakterystyczne wybrzuszenie.

Rewers bez sygnatur wytwórcy.

Ciekawostka

Najczęściej odnotowywane średnice guzików, to: 20, 24 i 30 mm (± 1 mm). Guziki występujące w Buttonarium mają średnice od 13 do 42 mm.

Guzik znaleziono w okolicach miejscowości Chełmno w województwie kujawsko-pomorskim.

Przeznaczenie i datowanie

Guziki te zaczęto produkować już w połowie XVIII wieku, ale dopiero ok. 1800 roku ta metoda zdobienia stała się bardziej dostępna i popularna. Guziki tego typu były używane przez osoby cywilne (mieszczanie, ziemianie, szlachta itp.), a wytwarzano je m.in. w Salzburgu (Austria).

Źródła

- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#)
- [Luscomb S.C. - The Collector's Encyclopedia of Buttons, New York, USA 1967](#)
- tuskulum-riannon.blogspot.com - Guziki inne niż znamy
- Wikipedia.pl - Celtowie
- Wikipedia.pl - Pewter
- Wikipedia.pl - Salzburg
- Wikipedia.pl - Sztuka celtycka
- www.mkn-sondler.de
- www.scheibenknopf.de - Baza danych guzików
- www.scheibenknopf.de - Materiały
- www.scheibenknopf.de - Wzory i kształty

Wytwórca: ! Bez sygnatur wytwórcy

Starsze guziki nie były w ogóle sygnowane, zdecydowana większość guzików wykonanych techniką odlewu też nie posiadała oznaczeń wytwórcy. Niektórzy producenci nie podpisywali swoich wyrobów lub tylko czasowo ich nie znakowali (np. na początku swojej działalności). Francuskie guziki wojskowe, z okresu wojen napoleońskich, przeważnie nie były sygnowane, zwłaszcza te z uszkiem typu *koszyczek*. Współczesne, cywilne guziki ozdobne w zdecydowanej większości nie posiadają żadnych oznaczeń wytwórcy. Na podstawie braku sygnatury trudno wyciągać jakiegokolwiek wnioski na temat wytwórcy, czy chociażby kraju pochodzenia. Jedyną podpowiedzią jest budowa guzika, która w pewnych sytuacjach może być pomocna w przypisaniu danego guzika do producenta, kraju, czy epoki.

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.
*Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. **Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-15 08:45**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.04.23